

رای وحدت رویه دیوان عالی اداری - خلاق قانون بودن عدم اعتبار عزل وکیل بدون شرط
ضمن عقد خارج لازم بخش

خلاق قانون بودن عدم اعتبار عزل بدون وکیل بدون شرط ضمن عقد خارج لازم بخشنامه
34161/34/1 سازمان ثبت و اسناد کشور

رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری

الف- به موجب نظریه شماره 702/30/81 مورخ 1381/22/3 فقها محترم شورای
نگهبان مفاد بخشنامه شماره 35161/34/1 مورخ 7/11/1380 سازمان ثبت اسناد و
املاک کشور مغایر با موازین شرع شناخته نشده است. بنابراین موردی برای ابطال
بخشنامه مذکور در اجرای قسمت اول ماده 25 قانون دیوان عدالت اداری وجود ندارد.

ب- با عنایت به احکام قانونی مدنی در مبحث وکالت به ویژه ماده 678 آن قانون، وکالت
عقدی جایز است و به صراحت ماده 679 قانون مذکور (موکل می تواند هر وقت بخواهد
وکیل را عزل کند مگر اینکه وکالت وکیل یا عدم عزل در ضمن عقد لازمی شرط شده باشد
(بنابراین قسمت آخر بخشنامه شماره 34161/34/1 مورخ 7/11/1380 سازمان ثبت
اسناد و املاک کشور در حدی که مبین عدم اعتبار عزل وکیل بدون شرط آن ضمن عقد
خارج لازم است؛ خلاف مقررات فوق الذکر تشخیص داده می شود و به استناد قسمت دوم
ماده 25 قانون دیوان عدالت اداری ابطال می گردد).

رئیس هیئت عمومی دیوان عدالت اداری - دردی نجف آبادی

شرح :

شماره 20/8/801381/475/5

مرجع رسیدگی : هیات عمومی دیوان عدالت اداری

شاکلی : آقای محمد رضا سروری راد .

موضوع شکایت و خواسته : ابطال بخشنامه شماره 35161/34/1 مورخ 7/11/1380 سازمان ثبت و املاک کشور .

مقدمه : شکای طی دادخواستی تقدیمی اعلام داشته است ، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور طی بخشنامه مورد شکایت ، شرط عدم عزل وکیل ضمن عقد جایز وکالت را که خود بر خلاف مقتضای عقد وکالت و به موجب ابطال شرط و عقد وکالت نیز می باشد به موجب بخشنامه مزبور نافذ اعلام نموده که اولاً از حدود اختیارات و صلاحیت خود خارج گشته و اقدام به قانونگذاری نموده است ؛ ثانیاً ، بخشنامه مزبور برخلاف فتاوی مشهور فقها عظام و بر خلاف شرع انور است. ثانیاً بخشنامه مورد شکایت بر خلاف صریح ماده 679 قانون مدنی صادر گردیده و استناد به ماده 70 قانون ثبت که اعلام می نماید ، سندی که مطابق قوانین به ثبت رسیده ... معتبر است ، در حالی که چنین سندی فاقد وصف تطابق با قانون و فاقد اعتبار است . لذا بنا به مراتب تقاضای ابطال بخشنامه شماره 3561/34/1 مورخ 7/11/1380 سازمان ثبت اسناد و املاک کشور را می نماید .

مدیر کل دفتر حقوقی و امور بین الملل سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در پاسخ به شکایت مذکور ضمن ارسال تصویر نامه شماره 1041/34 مورخ 31/1/1381 اداره کل امور اسناد و سردفتران اعلام داشته اند ، مفاد بخشنامه مورد شکایت مغایرتی با ماده 679 قانون مدنی ندارد بلکه صدور آن در جهت اجرای صحیح ماده مزبور می باشد . در نامه اداری کل امور اسناد و سردفتران نیز آمده است . ماده 679 قانون مدنی که شکای به آن استناد نموده به صورت کلی باین شده لکن در مواردی که به هر صورت شرط عدم عزل وکیل ضمن سند رسمی از موکل سلب و ساقط شده بی اعتبار دانستن چنین شرطی بر خلاف مفاد ماده 70 قانون ثبت است . بر این اساس تشخیص عدم اعتبار شروط مندرج در سند منجمله شرط موصوف از صلاحیت از وظایف سردفتران اسناد رسمی خارج بوده و در هر مورد نیاز به رسیدگی قضایی و حکم قانونی دارد .

دبیر محترم شورای نگهبان در خصوص ادعای خلاف شرع بودن بخشنامه مورد شکایت طی نامه شماره 702/30/81 مورخ 22/3/1381 اعلام داشته اند . موضوع بخشنامه شماره شماره 35161/34/1 مورخ 7/11/1380 رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در جلسه مورخ 7/11/1381 رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در جلسه مورخ 21/3/ 1381 فقهاء شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع شناخته نشد .

هیات عمومی عدالت اداری و در تاریخ فوق به ریاست حجت الاسلام و المسلمین دری
نجف آبادی و با حضور روسای شعب بدوی و روسای و مستشاران شعب تجدید نظر
تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء بشرح آتی مبادرت بصدور
رای می نماید.